

oud nieuws

Uitgegeven door de historische vereniging Crempene van Krimpen aan de Lek

Nr. 1 juni 2010

Dit verhaal is overgenomen uit onze eerste nieuwsbrief van juni 2010

Het hoofdartikel van dit 1e nummer van “oud nieuws” gaat over Cees Verhoeff . Dat was een idee van Riet Visser-Bouter. Ik wist vrijwel niets van hem, maar raakte geboeid door het verhaal van Riet. Zij en haar man Jan Visser wonen in een huis, dat door Cees Verhoeff is ontworpen.

Tijdens het verzamelen van de bouwstenen van het artikel is mijn enthousiasme over Cees Verhoeff alleen maar toegenomen. Hij ont-popte zich voor mij als een zeer bijzondere persoonlijkheid. Zijn loopbaan ontwikkelde zich in een zeer moeilijke tijd tussen de beide wereldoorlogen. Daar heeft hij toch wat van gemaakt .Of was het juist die moeilijke tijd die hem inspireerde tot creativiteit?. U ziet dus hoe het werkt. Iemand heeft een idee en de redactie van “oud nieuws” werkt het uit. Heeft u ook een idee voor een artikel over iets of iemand van oud Krimpen? Laat het mij weten en misschien gaat een van de volgende nummers wel over datgene dat u al lang op het hart ligt. Veel plezier met het verhaal over Cees Verhoeff. Ik sta open voor reacties!

Dick Eerland

CEES VERHOEFF: BOUW-KUNDIGE, ARCHITECT OF PROJECTONTWIKKELAAR?

Cees Verhoeff was een markante Krimpenaar, die vooral in de eerste helft van de vorige eeuw een stevig stempel heeft gezet op het aanzien van Krimpen aan de Lek. Tot op de dag van vandaag is zijn nalatenschap te bewonderen in de vorm van fraaie en degelijk gebouwde huizen. Een goede reden dus om nader kennis te maken met deze geboren en getogen Krimpenaar.

De persoon Cees Verhoeff.

Cornelis Willem Verhoeff is op 27 december 1895 geboren in Krimpen aan de Lek als zesde en laatste kind van Jan Verhoeff (1853) en Jacoba Brandwijk. Zijn geboortehuis stond buitendijks tegenover café Schippers. Vermoedelijk het pand waar later de spaarbank van Jan Verhoeff was gevestigd.

Zijn vader Jan Verhoeff was boekhouder bij J.& K. Smit te Krimpen aan de Lek. Jan Verhoeff leerde het vak in de praktijk en bleef tot op 76 jarige leeftijd actief. Hij overleed op 78 jarige leeftijd op 29 januari 1931. De ontwikkeling van zijn ondernemende jongste zoon Cees heeft hij dus tot diens 35 jarige leeftijd kunnen volgen. Cees Verhoeff trouwde op 1 april 1920 met de ook in Krimpen a/d Lek geboren Paulina Overgaauw (1896). Deze vrouw is opgegroeid in het gezin van aannemer Marinus Alfred Gerardus Staat (1869), beter bekend als Fred Staat en zijn vrouw Anna Cornelia Kortland (1868). Deze “schoonouders” zouden later een belangrijke rol spelen in het leven en de loopbaanontwikkeling van Cees Verhoeff. Cees Verhoeff en Paulina Overgaauw kregen twee zoons. In 1921 werd Alfred Jan geboren. Deze oudste zoon leeft nog steeds en woont in Heilo (N-H). Ook hun tweede zoon Willem is nog onder ons en woont in de Buitenweg in Krimpen aan de Lek Omdat Cees Verhoeff klein van stuk was, werd hij in de volksmond Keessie Verhoeff genoemd.

In de 2^e Wereldoorlog heeft de familie Verhoeff spannende tijden meegemaakt. Door een mislukte poging om Engeland te bereiken voor een opleiding tot piloot belandt zoon Willem in 1943 in een Duits strafkamp. Een avontuur, dat hij nauwelijks heeft overleefd. Na zijn bevrijding in 1944 door de Fransen neemt hij als tolk Frans /Duits/Engels dienst in het Amerikaanse leger. Hierdoor maakt hij zich alsnog verdienstelijk voor de bevrijding van Europa.

Cees Verhoeff was een verwoed zeiler. Zijn eerste scheepje Robbedoes had hij zelf gebouwd. Later zeilde hij met de opgebouwde sloep "Tot Ons Genoegen", kortweg TOG genoemd, welke was voorzien van een Ford motor. Volgens zoon Willem werd TOG ook wel gekscherend ingevuld als "Twee Oude Gekken".

Op de foto zit Cees Verhoeff koffie drinkend aan boord

Opleiding en start loopbaan.

Er is geen duidelijk beeld van de opleiding van Cees Verhoeff na de lagere school. Duidelijk is wel, dat hij in eerste instantie scheepsbouwkundig wordt gevormd. Cees treedt daarmee in de voetsporen van opa Willem Verhoeff (1820-1895), die samen met de opa van Willem, Teuntje en Mijntje Verhoeff, Martinus Veroeff genaamd, een scheepswerfje exploiteerde. Dit werfje was gevestigd op de plaats waar later de openbare lagere school aan de dijk zou worden gebouwd.

De TOG onder zeil

Cees vond werk op de tekenkamer van Smit Kinderdijk. Daar heeft hij 4 jaar gewerkt, waarna hij werd ontslagen. Welke periode dit betreft is niet scherp, maar in een krantenartikel wordt vermeld, dat hij kort na zijn trouwen werk vond bij Smit Kinderdijk. In dat geval betreft het dienstverband de periode rond 1920. Na zijn ontslag begon hij voor zichzelf. Hij tekent niet alleen schepen, maar werd ook bouwkundig actief. Ook startte hij een bouwkundige opleiding aan de MTS in Rotterdam, volgens zijn zoon Willem Verhoeff. Daarnaast werd hij gemeentearchitect van de gemeente Krimpen aan de Lek. Met het beroep architect heeft dat weinig te maken. Nu zouden wij dat opzichter of hoofd van gemeentewerken noemen. Als in 1943 het Technische Bureau Krimpenerwaard wordt opgericht legt hij deze functie neer. Op 20-jarige leeftijd, dus in 1915, ging Cees Verhoeff in militaire dienst. Na zijn opleiding tot sergeant ging hij dienen bij de Landstorm in Katwijk aan Zee. Het in de 1^e Wereldoorlog neutrale Nederland hield rekening met aanvallen van de Engelsen vanuit zee. Dat zou onze neutraliteit in gevaar brengen, dus werd de kust verdedigd

Technisch ambtenaar, brandweerman, ondernemer, projectontwikkelaar, scheepsbouwkundige, woningbouwkundige en architect.

De gemeente stemde er mee in, dat hij naast zijn overheidstaak van gemeentearchitect ook als zelfstandige werkzaam was. Dat zou de basis vormen voor een heel bijzondere loopbaan. Als gemeentearchitect is hij in de 2^e helft van de jaren 20 betrokken bij het bestraten van de dijk in het kader van de werkverschaffing. De crisis begint zijn sporen te trekken en door projecten van de overheid wordt geprobeerd de scherpste kantjes er van af te halen door te werkstelling van de werklozen op deze projecten. Werkloze schippers werden ingezet bij het transport van de gebakken stenen van de steenfabriek naar Krimpen.

Na zijn dienstverband op de tekenkamer van Smit Kinderdijk begint Cees Verhoeff voor zichzelf te werken. Hij wordt dus niet alleen overheidsdienaar maar ook ondernemer. Ook gaat hij zich bekwamen in het bouwkundig ontwerpen.

In die tijd wordt het project "Buitenweg" geboren. De ondernemer koopt een stuk buitendijkse grond langs de Oosterstraat in Krimpen a/d Lek. Dit gebied wordt hoogwatervrij gemaakt door het op te spuiten met zand. In samenwerking met zijn "schoonvader" Fred Staat verkoopt hij percelen grond met daarop een ontwerp van zijn hand en een begroting van de bouwkosten van aannemer Staat. Projectontwikkeling

zouden wij dat nu noemen. Zelfs de financiering van de investering in de nieuwe woning was bespreekbaar.

Zelf betrok Cees Verhoef in 1926 het pand Buitenweg 10, een woonhuis, dat een mooi voorbeeld vormt van zijn bouwkundige kwaliteiten. Zijn omscholing van scheepsbouwer naar woningbouwer is geslaagd. In de Buitenweg had hij kantoor aan huis. Waar nu de keuken is stond zijn tekentafel. Dat zou zijn hele leven zo blijven.

In 1926 werd Cees Verhoeff lid van de vrijwillige brandweer van Krimpen aan de Lek. In 1938 volgde hij zijn "schoonvader" Fred Staat op als brandweercommandant. Deze functie vervult hij tot 1957. Als er in de 2^e Wereldoorlog schaarste ontstaat aan brandstof voor het brandweermaterieel regelt Cees Verhoeff een vat met 200 liter bij de koolteerfabriek in Krimpen aan den IJssel. Veiligheidshalve werd deze strategische voorraad begraven op het terrein van J. & K. Smit.

Ook na de oorlog profiteerde de brandweer van zijn regelkunst. Als eerste korps in de Krimpenerwaard kreeg de Krimpense brandweer de beschikking over een destijds moderne nevelspuit.

Op de bovenstaande foto staat Cees Verhoeff links naast zijn opvolgers

Op de afscheidsreceptie in de raadszaal ontving hij van burgemeester Meyers een Delfts blauw herinneringsbord.

Een goed voorbeeld van zijn maatschappelijke betrokkenheid is zijn rol bij de totstandkoming van het zwembad Schuagt in 1930.

Door verdrinking in de Nieuwe Maas kwam Annie Groen om het leven. Hierdoor werd de urgentie voor een veilige zwemplek onderstreept. Een comité van 8 Krimpenaren en 8 Lekkerkerkers zetten 400 obligaties van 10 gulden uit om het startkapitaal van 4000 gulden bijeen te brengen. Cees Verhoeff was één van hen. Bovendien maakte hij belangeloos het ontwerp en begeleidde de uitvoering. Hij bleef 45 jaar bestuurslid van de Stichting Zwembad Schuagt.

Het terrein voor het zwembad werd door Bernhard Boogaert in bruikleen gegeven.

Bouwprojecten en stijlkenmerken van de ontwerpen van Cees Verhoeff.

De ontwerpen van Cees Verhoeff zijn niet alleen in Krimpen aan de Lek te vinden. In Schuagt, tegenover waar nu de hoogspanningsmast buitendijks staat, is binnendijks een ontwerp van zijn hand gerealiseerd. In Nieuw-Lekkerland is een woon/ winkelhuis gerealiseerd aan de Middeweg in opdracht van familie Van Rijnsbergen.

In Krimpen aan de Lek zijn naast de woningen aan de Buitenweg ook woningen van zijn hand gebouwd op de hoek Molenweg/ Molendijk, aan de Dorpsstraat buitendijks tegenover de stoep van de Schoolstraat en het pand Schoolstraat 1, dat vroeger door de familie Visser werd bewoond.

De stijlkenmerken van de ontwerpen van Cees Verhoeff zijn meer een product van de tijd dan van de architect. De huizen, die in de jaren '20 en '30 van de vorige eeuw werden gebouwd worden gekenmerkt door fraaie details.

De ambachtelijke metselaar maakte fraaie rollagen, decoratieve details in gevels en een degelijk trasraam tegen optrekkend vocht. Ook wordt gespeeld met de kleur van de voegspecie.

Voor raamdorpels en ingangspartijen werden geglazuurde bakstenen gebruikt. De metselaar van toen was niet alleen een goed vakman, maar had ook oog voor schoonheid.

De timmerman was in die tijd naast een solide bouwer ook een houtkunstenaar. De massief teakhouten voordeuren uit die tijd halen vaak moeiteeloos de 21^e eeuw. De degelijk gedetailleerde grenen kozijnen zijn fraai en qua levensduur superieur ten opzichte van de hardhouten kozijnen van deze tijd. Binnenshuis werd de trappartij vaak fraai gedecoreerd, dus meer dan functioneel nodig was.

Verder vallen de art deco-achtige kenmerken op van het werk van Cees Verhoeff. Strakke eenvoudige daklijnen en luifels komen in de plaats van een meer uitbundige detaillering. Specifiek voor de architect Cees Verhoeff worden wel de bruin geglazuurde, afgeronde metselstenen genoemd, die in de vorm van een rollaag als raamdorpel werden aangebracht

Bovenstaand een typisch Cees Verhoeff ontwerp in de Buitenweg anno 2010. (foto Frank Zwaal)